

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/1/2006

OCZEKIWANIA WOBEC RZĄDU KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2006

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

- Zdecydowanie najczęstszym postulatem wysuwany pod adresem obecnego rządu jest zmniejszenie bezrobocia, które wymieniła w odpowiedziach na pytanie otwarte niemal połowa Polaków (49%). Pozostałe oczekiwania dotyczą w głównej mierze poprawy sytuacji gospodarczej i polepszenia warunków życia.
- Polacy z dystansem podchodzą do obietnic składanych przez rządzących i zapowiedzi poprawy w różnych sferach życia. W opinii większości badanych (61%) rządowi uda się spełnić tylko niektóre obietnice.
- Dwie piąte Polaków (40%) ma nadzieję, że w okresie sprawowania władzy przez rząd Kazimierza Marcinkiewicza gospodarka będzie rozwijać się szybciej niż dotychczas. Mniej pomyślne są prognozy dotyczące poziomu bezrobocia. Wprawdzie przewidywania spadku liczby bezrobotnych (30%) są częstsze niż jej wzrostu (20%), jednak najwięcej osób (35%) sądzi, że obecna stopa bezrobocia się nie zmieni. Dość liczna grupa badanych (39%) spodziewa się poprawy warunków życia. Tyle samo respondentów (39%) wierzy, że rządowi uda się zwiększyć bezpieczeństwo obywateli, a tylko minimalnie mniej (37%) spodziewa się ograniczenia liczby afer gospodarczych.
- Najbardziej pesymistyczne są prognozy dotyczące zakresu ubóstwa w Polsce, sytuacji demograficznej oraz stosunków z Rosją. Przeważają opinie, że liczba ludzi biednych w Polsce będzie się powiększać (44%), dzieci będzie się rodzić mniej niż dotychczas (38%), a nasze relacje z Rosją jeszcze się pogorszą (38%).

Gabinet Kazimierza Marcinkiewicza został dobrze przyjęty przez społeczeństwo, uzyskując podobnie jak niemal wszystkie nowo powstałe rządy w III Rzeczypospolitej kredyt społecznego zaufania. Tak jak w latach ubiegłych zapytaliśmy zatem Polaków¹ o ich oczekiwania wobec nowego rządu - jakimi problemami powinien się on zająć w pierwszej kolejności, oraz o przewidywane efekty jego pracy - czy uda mu się zrealizować przedwyborcze zapowiedzi i obietnice.

POSTULATY WOBEC RZĄDU

Jak wynika z odpowiedzi badanych (uzyskiwanych na pytanie otwarte), katalog kwestii, którymi powinien zająć się każdy nowy rząd, jest w dużej mierze niezmienny od lat, choć w zależności od rozwoju sytuacji gospodarczej i politycznej pewne sprawy nabierają większej wagi, inne zaś schodzą na dalszy plan.

Zdecydowanie najczęściej wyrażanym postulatem pod adresem obecnego rządu jest zmniejszenie bezrobocia. Wymieniła je jako najważniejsze zadanie dla gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza prawie połowa badanych (49%). Kwestia bezrobocia uznawana była za zdecydowanie najistotniejszą (przez 63% respondentów) także wówczas, gdy władzę obejmował rząd Leszka Millera, a więc w okresie, kiedy bezrobocie było nieco niższe niż obecnie, ale rosło, oraz później, kiedy premierem został Marek Belka i nadal utrzymywało się ono na bardzo wysokim poziomie (przez 72% badanych). Zmniejszenie się stopy bezrobocia w ciągu ostatnich dwóch lat (do 17,3% w październiku 2005) spowodowało, że problem ten jest obecnie wymieniany nieco mniej powszechnie, jednak nadal jest postrzegany jako zdecydowanie najważniejszy.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (187) zrealizowano w dniach 2-5 grudnia 2005 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Generalnie społeczne oczekiwania pod adresem nowego rządu dotyczą przede wszystkim kwestii społeczno-gospodarczych i poprawy poziomu życia. Polacy mają nadzieję, że polityka rządu będzie sprzyjać rozwojowi polskiej gospodarki. Bardziej szczegółowe wypowiedzi z tej kategorii dotyczyły m.in. poprawy sytuacji w rolnictwie i wzrostu opłacalności produkcji rolnej, wprowadzenia ułatwień dla przedsiębiorców oraz wspierania przez państwo rozwoju małych i średnich firm, a także zmniejszenia podatków, w tym również obciążeń dla firm.

Nadziejom na przyspieszenie rozwoju gospodarczego towarzyszą, wyrażane przez znaczne grupy osób, oczekiwania wzrostu dobrobytu, zwiększenia płac, podwyżek rent i emerytur. Idą za tym także postulaty ograniczenia ubóstwa i zapewnienia pomocy socjalnej dla najuboższych. Mówiono też o potrzebie obniżenia lub zahamowania wzrostu cen niektórych towarów, takich jak np. paliwo, prąd, lekarstwa.

Osobną grupę stanowią dość liczne wypowiedzi odnoszące się do konieczności stworzenia lepszych perspektyw dla ludzi młodych: możliwości kształcenia się i - przede wszystkim - pracy we własnym kraju.

W sferze niezwiązanej z gospodarką i materialnym poziomem życia najczęściej wyrażano nadzieje na poprawę funkcjonowania służby zdrowia. Dość dużo wypowiedzi dotyczyło konieczności walki z korupcją i rozliczenia afer politycznych i gospodarczych oraz poprawy stanu bezpieczeństwa, m.in. przez usprawnienie funkcjonowania policji, systemu wymiaru sprawiedliwości oraz zaostrzenie kar. Dostrzegano także potrzebę prowadzenia przez rząd polityki prorodzinnej. W tym zakresie zgłaszano m.in. takie postulaty, jak: wprowadzenie ulg podatkowych na dzieci, zapewnienie pomocy rodzinom wielodzietnym, gwarancje utrzymania miejsc pracy dla matek powracających do pracy po urlopach macierzyńskich, wydłużenie urlopów macierzyńskich. Wśród innych oczekiwań wymieniano także m.in. poprawę systemu kształcenia (postulowano np. większe nakłady na szkolnictwo, bezpłatne studia, łatwiejszy dostęp do nauki), poprawę warunków pracy i walkę z wyzyskiem w pracy. Ponadto wyrażano ogólne oczekiwanie wzrostu praworządności, wcielenia w życie wartości, do których odwołuje się w swojej nazwie rządząca partia: prawa i sprawiedliwości. Ogólnie mówiono również o potrzebie porządku i stabilizacji w kraju.

Stosunkowo rzadko postulaty formułowane pod adresem rządu odnosiły się do polityki zagranicznej. Wśród nich relatywnie najwięcej wypowiedzi dotyczyło stosunków polsko-rosyjskich i konieczności ich poprawy, w tym także wznowienia eksportu polskich towarów na rosyjski rynek.

CBOS	
Oczekiwania wobec rządu Kazimierza Marcinkiewicza	
Ogólna poprawa , poprawa w każdej dziedzinie, normalność, żeby było dobrze dla wszystkich	4%
POSTULATY SPOŁECZNO-EKONOMICZNE	
Więcej miejsc pracy, zmniejszenie bezrobocia	49%
Rozwój gospodarczy , poprawa sytuacji gospodarczej	15%
Poprawa sytuacji w rolnictwie , wzrost opłacalności produkcji rolnej, stabilizacja cen na produkty rolne	4%
Ułatwienia dla przedsiębiorców , dla osób prowadzących działalność gospodarczą, wsparcie dla małych i średnich firm, pobudzanie przedsiębiorczości, obniżenie składek na ZUS, mniejsze podatki dla firm	3%
Mniejsze podatki , zmiany w podatkach	3%
Poprawa w budownictwie , więcej mieszkań, tanie kredyty na mieszkania	1%
Inne postulaty dotyczące polityki gospodarczej i finansowej	2%
POSTULATY DOTYCZĄCE MATERIALNYCH WARUNKÓW ŻYCIA	
Lepsze życie , poprawa warunków życia, dobrobyt	13%
Podwyżki rent i emerytur , większe świadczenia i zasiłki przedemerytalne, poprawa sytuacji emerytów, waloryzacja rent i emerytur, sprawiedliwe rozliczenie starego portfela	11%
Podwyżki płac , zwiększenie płacy minimalnej	10%
Ograniczenie ubóstwa , pomoc socjalna dla najuboższych, pomoc bezdomnym, bezrobotnym	5%
Niższe ceny , tańsze leki, paliwo, prąd, obniżenie kosztów utrzymania	2%
LEPSZE PERSPEKTYWY DLA MŁODYCH - nauka i praca dla młodych, lepszy start w dorosłe życie	9%
POSTULATY DOTYCZĄCE POPRAWY W RÓŻNYCH DZIEDZINACH ŻYCIA	
Poprawa w służbie zdrowia , bezpłatna służba zdrowia	9%
Walka z korupcją , łapówkarstwem, aferami, rozliczenie afer gospodarczych i ukaranie aferzystów	4%
Poprawa bezpieczeństwa publicznego , walka z przestępczością, poprawa działalności policji i wymiaru sprawiedliwości, sądownictwa, zaostrzenie kar	4%
Polityka prorodzinna - ulgi podatkowe na dzieci, pomoc dla rodzin wielodzietnych, gwarancje pracy dla matek wracających do pracy po urloпах macierzyńskich, wydłużenie urlopow macierzyńskich	3%
Poprawa w szkolnictwie , większe nakłady na szkolnictwo, bezpłatne studia, łatwiejszy dostęp do nauki	2%
Praworządność , prawo i sprawiedliwość dla wszystkich, dla zwykłych ludzi, nie tylko dla elit, poszanowanie prawa dla każdego	2%
Porządek w kraju , stabilizacja polityczna i społeczna	2%
Poprawa warunków pracy , walka z wyzyskiem w pracy, terminowe wypłaty, wypłata pieniędzy za nadgodziny, lepsze relacje między pracownikiem i pracodawcą, większa pewność zatrudnienia	2%
Ułatwienia w przechodzeniu na emeryturę , zachowanie możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę, obniżenie wieku emerytalnego	1%
Tanie państwo - zmniejszyć koszty utrzymania państwa, zmniejszenie aparatu rządowego, likwidacja zbędnych instytucji	1%
Ogólnie - zmiany w prawie, lepsze ustawy, poprawa stanu prawnego, także: zmiana konstytucji	1%

cd.

POSTULATY DOTYCZĄCE POLITYKI ZAGRANICZNEJ	
Poprawa stosunków z Rosją , ze Wschodem, rozwiązanie problemów z Rosją, otworzyć rynki na wschodzie, eksport na wschód	1%
Inne postulaty dotyczące polityki zagranicznej - twarda polityka zagraniczna, uregulowanie stosunków z innymi krajami, zwiększenie roli Polski w Europie, przyspieszenie integracji z UE, wycofanie wojsk z Iraku	1%
POSTULATY DOTYCZĄCE SPOSOBU DZIAŁANIA RZĄDU	
Postulaty etyczne pod adresem władzy - uczciwość, wiarygodność, mniej kłamstw i obietnic, a więcej efektów pracy, prawdomówność, praworządność postępowania władzy, mniej układów politycznych i kumoterstwa	3%
Spełnienie obietnic przedwyborczych	2%
Kompetencja i sprawność działania rządu , logika w działaniu, stanowczość	1%
Nie psuć tego, co było dobre , nie wprowadzać radykalnych zmian, żeby nie było gorzej, nie szkodzić	1%
Niczego nie oczekuję , przewidywania pogorszenia sytuacji za tego rządu - niczego nie zrobią, destrukcja, zapełnią więzienia itd.	2%
Trudno powiedzieć	2%

Część wypowiedzi odnosiła się do sposobu działania rządu. Wśród nich najczęściej zgłaszano postulaty etyczne pod adresem rządzących, oczekując od nich uczciwości, wiarygodności i prawdomówności. Rządziej kładziono nacisk na kompetencje i sprawność działania rządu. Oczekiwano ponadto spełnienia obietnic przedwyborczych lub niekiedy jedynie kontynuacji tego, co było dobre w polityce poprzedników, i niewprowadzania radykalnych lub pochopnych zmian.

PRZEWIDYWANE SKUTKI DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Podobnie jak po sformowaniu poprzednich gabinetów rządowych zapytaliśmy respondentów o przewidywane efekty działalności rządu. Zebrane opinie świadczą o tym, że Polacy mimo nadziei, jakie zwykle towarzyszą powołaniu nowego rządu, są realistami i najprawdopodobniej mają świadomość tego, że jego możliwości oddziaływania są w wielu sferach życia ograniczone. Przeważa przekonanie, że nowy rząd nie zmieni w istotny sposób funkcjonowania większości omawianych dziedzin. Niemniej jednak w kwestiach uznawanych za najistotniejsze, a więc dotyczących rozwoju polskiej gospodarki i materialnych warunków życia, widoczny jest umiarkowany optymizm. Najwięcej osób (40%) sądzi, że w okresie sprawowania władzy przez rząd Kazimierza Marcinkiewicza gospodarka będzie się rozwijać szybciej niż dotychczas, a tylko co dziesiąty przewiduje spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego. Mniej pomyślne są prognozy dotyczące poziomu bezrobocia. Wprawdzie

przeważają osoby przewidujące jego zmniejszenie się (30%) niż zwiększenie (20%), jednak trudno uznać za optymistyczne najczęściej odnotowane prognozy, że za rządów gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza obecna stopa bezrobocia się nie zmieni (35%).

W ocenie niemal połowy badanych (49%), rząd będzie w dużej mierze kontynuował politykę prywatyzacyjną poprzednich gabinetów, prywatyzując gospodarkę w takim tempie jak dotychczas. Można zatem sądzić, że przewidywane tempo przekształceń własnościowych nie wzbudza nadmiernych obaw - ani zwolenników szybkiej prywatyzacji, ani jej przeciwników.

Sceptycznie przyjmowane są zapowiedzi rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Połowa badanych (51%) sądzi, że - pomimo przedwyborczych obietnic - liczba mieszkań budowanych w Polsce będzie taka sama jak dotychczas.

Każdy rząd rozdarty jest między koniecznością troski o stan finansów publicznych i realizacją różnego rodzaju potrzeb społecznych. Gabinet Kazimierza Marcinkiewicza deklaruje, że nie chce redukować wydatków na ważne cele społeczne, jednocześnie jednak zamierza je ściśle kontrolować i - w przyszłości - ograniczyć deficyt budżetowy. W opinii niemal połowy respondentów (46%) w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd stan finansów publicznych ani się nie poprawi, ani nie pogorszy.

Przewidywana przez znaczną część ankietowanych poprawa sytuacji gospodarczej wiąże się ściśle z oczekiwanym polepszeniem warunków życia. Prawie dwie piąte badanych (39%) spodziewa się wzrostu dobrobytu, a jedynie 7% obawia się pogorszenia sytuacji bytowej ludzi w Polsce.

W ocenie społecznej nie wszyscy skorzystają z rozwoju gospodarki i ogólnego wzrostu dobrobytu. Ponad dwie piąte badanych (44%) przewiduje bowiem, że zakres ubóstwa w Polsce będzie się powiększał, a tylko 13% sądzi, że liczba ludzi biednych zmaleje. Przekonanie to zakłóca względnie optymistyczny obraz stanu gospodarki i warunków życia, jednak nie musi stać z nim w sprzeczności. Najprawdopodobniej, zdaniem respondentów, w Polsce będzie postępował proces pogłębiania się nierówności społecznych.

Istotnym punktem oczekiwań społecznych związanych z każdym kolejnym rządem, także z gabinetem Kazimierza Marcinkiewicza, jest poprawa funkcjonowania służby zdrowia. Podejmowane przez poprzednie rządy działania mające usprawnić jej funkcjonowanie nie do końca znajdowały społeczne uznanie. Także tym razem Polacy raczej nie spodziewają się znaczącej poprawy w tej dziedzinie. Najwięcej osób (42%) sądzi bowiem, że sytuacja w służbie zdrowia nie zmieni się, a pozostali niemal równie często twierdzą, że będą to zmiany korzystne (23%), co niekorzystne (22%).

Do popularności PiS przyczyniły się hasła walki z przestępczością, a potem także zapowiedzi odnowy moralnej oraz walki z korupcją i aferami polityczno-gospodarczymi. W opinii dużej części społeczeństwa, rządowi uda się osiągnąć oba te cele - poprawić bezpieczeństwo obywateli (wierzy to 39% badanych) i ograniczyć liczbę afer (37%).

Mimo że hasło polityki prorodzinnej stało się niemal znakiem firmowym rządu Kazimierza Marcinkiewicza, który do swoich najistotniejszych zamierzeń zalicza przełamanie kryzysu demograficznego, Polacy sceptycznie zapatrują się na skuteczność działań podejmowanych w tym zakresie. Większość ankietowanych uważa, że - mimo wysiłków rządu - w Polsce będzie się rodzić mniej dzieci niż dotychczas (38%) lub mniej więcej tyle samo (37%). Tylko co siódmy respondent (14%) przewiduje, że rządowi uda się wpłynąć na wzrost liczby urodzeń w Polsce.

Część społeczeństwa przewiduje wzrost wpływu Kościoła na politykę. Opinię o zwiększeniu się roli Kościoła w państwie w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd podziela niemal co trzeci badany (32%). Jednak prawie połowa ankietowanych (47%) jest zdania, że rola Kościoła w państwie pozostanie bez zmian.

Sądząc z reakcji mediów zagranicznych zwycięstwo wyborcze PiS (a potem wybór Lecha Kaczyńskiego na prezydenta) zostało przyjęte z niepokojem zarówno w Rosji, jak i w zachodniej Europie. Podkreślano m.in. że jest to partia niechętna pogłębianiu integracji europejskiej, dystansująca się od Europy. Rosjanie wyrażali obawy, że po wygranej PiS dialog między Polską i Rosją będzie jeszcze trudniejszy niż dotychczas. Opinie społeczne o polityce zagranicznej rządu są zróżnicowane. Raczej pesymistyczne są prognozy dotyczące relacji z Rosją - prawie dwie piąte badanych (38%) przewiduje pogorszenie naszych stosunków z tym krajem w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd. Inaczej kształtują się opinie o - także niepozbowionych obciążeniach i zdrażnieniach - relacjach polsko-niemieckich. Niemal dwie piąte respondentów (37%) sądzi, że stosunki między Polską i Niemcami nie zmienią się, ale niewiele mniej osób (35%) spodziewa się ich poprawy. Ponad dwie piąte ankietowanych (43%) uważa ponadto, że za rządów tego gabinetu nie zmieni się pozycja Polski w UE, a pozostałe osoby częściej spodziewają się jej poprawy (25%) niż pogorszenia (14%).

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawował władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to:

◆ sytuacja gospodarcza	
- będzie się poprawiać	40%
- będzie się pogarszać	10%
- nie zmieni się	35%
Trudno powiedzieć	15%
◆ prywatyzacja będzie przebiegać	
- szybciej niż dotychczas	10%
- wolniej niż dotychczas	19%
- w tym samym tempie	49%
Trudno powiedzieć	22%
◆ bezrobocie	
- będzie wzrastać	20%
- będzie się zmniejszać	30%
- nie będzie się zmieniać	35%
Trudno powiedzieć	15%
◆ stan finansów publicznych w Polsce	
- poprawi się	14%
- pogorszy się	18%
- nie poprawi się, ani nie pogorszy	46%
Trudno powiedzieć	22%
◆ mieszkań w Polsce	
- będzie się budować więcej niż dotychczas	21%
- będzie się budować mniej niż dotychczas	15%
- będzie się budować tyle samo co dotychczas	51%
Trudno powiedzieć	14%
◆ warunki życia w Polsce	
- będą się poprawiać	39%
- będą się pogarszać	7%
- nie zmienią się	35%
Trudno powiedzieć	18%
◆ liczba ludzi biednych w Polsce	
- zmniejszy się	13%
- zwiększy się	44%
- nie zmieni się	34%
Trudno powiedzieć	10%
◆ afer gospodarczych	
- będzie więcej niż dotychczas	19%
- będzie mniej niż dotychczas	37%
- będzie mniej więcej tyle samo, ile dotychczas	29%
Trudno powiedzieć	15%
◆ bezpieczeństwo obywateli	
- zwiększy się	39%
- zmniejszy się	11%
- nie zmieni się	39%
Trudno powiedzieć	11%

cd.

◆ sytuacja w służbie zdrowia	
- poprawi się	23%
- pogorszy się	22%
- nie zmieni się	42%
Trudno powiedzieć	13%
◆ rola Kościoła w państwie	
- będzie wzrastać	32%
- będzie zmniejszać się	10%
- nie zmieni się	47%
Trudno powiedzieć	11%
◆ dzieci w Polsce będzie się rodzić:	
- więcej	14%
- mniej	38%
- mniej więcej tyle samo co dotychczas	37%
Trudno powiedzieć	10%
◆ stosunki Polski z Rosją	
- poprawią się	14%
- pogorszą się	38%
- nie zmienią się	28%
Trudno powiedzieć	20%
◆ stosunki Polski z Niemcami	
- poprawią się	35%
- pogorszą się	8%
- nie zmienią się	37%
Trudno powiedzieć	20%
◆ pozycja Polski w Unii Europejskiej	
- poprawi się	25%
- pogorszy się	14%
- nie zmieni się	43%
Trudno powiedzieć	19%

Przewidywania dotyczące skutków działalności gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza zależą w dużej mierze od stosunku do rządu i odwrotnie: mogą one w pewnym zakresie kształtować nastawienie do ekipy rządowej. Pozytywny stosunek do urzędującego gabinetu w zdecydowanie największym stopniu wiąże się zatem z oczekiwaniem poprawy warunków życia. Bardzo wyraźnie łączy się on także z nadzieją na poprawę sytuacji gospodarczej, a w dalszej kolejności - z przewidywaną poprawą stanu finansów publicznych, ograniczeniem liczby afer gospodarczych oraz zmniejszeniem bezrobocia. Wśród kwestii pozaekonomicznych największe znaczenie dla poparcia udzielanego rządowi mają nadzieje na poprawę sytuacji w służbie zdrowia.

PRZEWIDYWANE SKUTKI DZIAŁALNOŚCI GABINETU KAZIMIERZA MARCINKIEWICZA
A POZYTYWNY STOSUNEK DO RZĄDU

Przewidywane zmiany w poszczególnych sferach działalności rządu	Wartość współczynnika korelacji R Pearsona
Poprawa warunków życia w Polsce	0,46**
Poprawa sytuacji gospodarczej	0,38**
Poprawa stanu finansów publicznych	0,31**
Zmniejszenie liczby afer gospodarczych	0,29**
Zmniejszenie bezrobocia	0,29**
Poprawa sytuacji w służbie zdrowia	0,27**
Poprawa stosunków Polski z Niemcami	0,25**
Zmniejszenie się liczby ludzi biednych w Polsce	0,22**
Poprawa stosunków z Rosją	0,21**
Poprawa pozycji Polski w UE	0,19**
Zwiększenie się bezpieczeństwa obywateli	0,16**
Zwiększenie się liczby mieszkań budowanych w Polsce	0,15**
Niewzrastanie roli Kościoła w państwie	0,13**
Zwiększenie się liczby dzieci rodzących się w Polsce	0,09*
Zmniejszenie tempa prywatyzacji	0,01

** Korelacje istotne na poziomie 0,001. *Korelacje istotne na poziomie 0,01. Na szarym tle - korelacje nieistotne statystycznie

Zwolennicy rządu są w swoich przewidywaniach dotyczących zmian sytuacji w kraju zdecydowanie większymi optymistami niż jego przeciwnicy, jednak ich optymizm jest raczej umiarkowany i dotyczy tylko niektórych sfer życia. Najwyraźniej biorą oni pod uwagę ograniczenia, którym podlega rząd, związane z aktualną sytuacją społeczno-polityczną i gospodarczą. Większość zwolenników gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza wierzy, że polityka jego rządu przyczyni się do polepszenia warunków życia (62%), poprawy sytuacji gospodarczej (57%), ograniczenia liczby afer gospodarczych (54%) oraz zwiększenia bezpieczeństwa obywateli (51%). Ponadto duża część z nich (44%) ma nadzieję, że działalność rządu będzie sprzyjać zmniejszeniu bezrobocia. Niemal tyle samo osób z tej grupy (45%) wierzy w poprawę stosunków z Niemcami.

Stosunkowo dużo zwolenników rządu spodziewa się poprawy funkcjonowania służby zdrowia (35%), choć nieco więcej jest opinii, że nic się w tej kwestii nie zmieni (39%).

W ocenie zwolenników gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza polityka rządu raczej nie będzie miała wyraźnego wpływu na pozostałe wyróżnione dziedziny. A zatem rządowi raczej nie uda się poprawić stanu finansów publicznych, zmniejszyć zakresu ubóstwa w Polsce, rozwinąć budownictwa mieszkaniowego, zachęcić Polek do rodzenia większej liczby dzieci, poprawić pozycji Polski w UE. Przeważają opinie, że nic się w tych kwestiach nie zmieni.

Najbardziej pesymistyczne są przewidywania dotyczące relacji z Rosją. Niemal tyle samo osób spodziewa się pogorszenia stosunków z tym krajem (34%), co sądzi, że będą one takie same jak dotychczas (32%).

Przeciwnicy gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza w większości wymienionych dziedzin nie przewidują pogorszenia, ale utrzymanie dotychczasowej sytuacji. Niemniej jednak w kilku sferach prognozują zmiany. Większość z nich spodziewa się pogorszenia stosunków z Rosją (62%), wzrostu liczby ludzi biednych w Polsce (59%), zwiększenia roli Kościoła w państwie (54%). Ponadto bardzo sceptycznie podchodzą do wysiłków rządu w celu przełamania kryzysu demograficznego, przewidując że w Polsce będzie się rodzić mniej dzieci niż dotychczas (41%) lub tyle samo (41%).

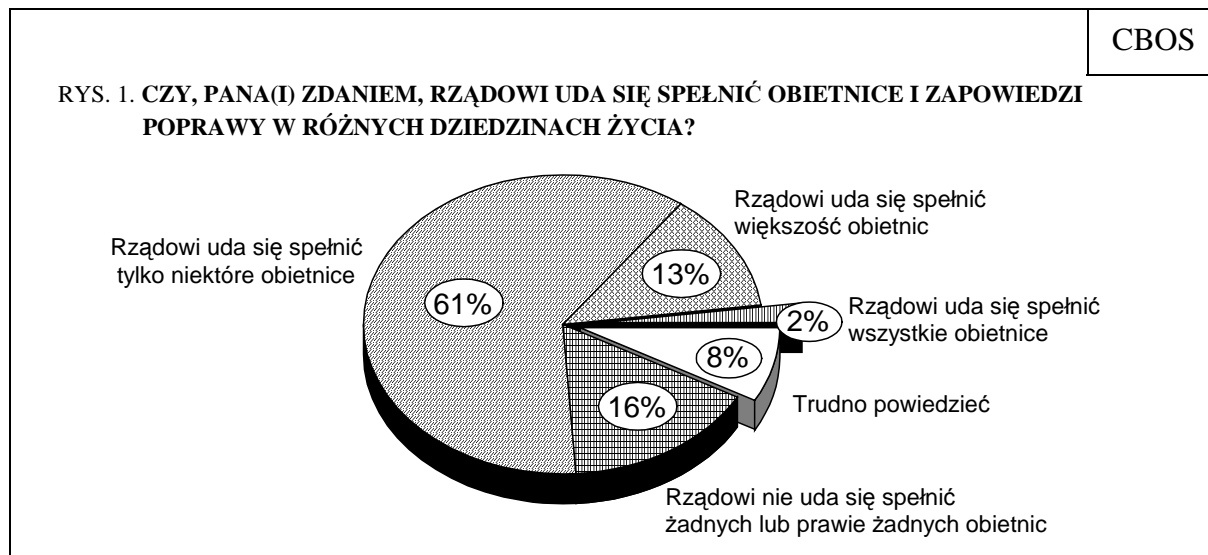
Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawował władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to:	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
♦ warunki życia w Polsce				
- będą się poprawiać	62	9	27	21
- będą się pogarszać	4	29	5	6
- nie zmienią się	24	54	46	28
Trudno powiedzieć	10	9	22	45
♦ sytuacja gospodarcza				
- będzie się poprawiać	57	15	32	25
- będzie się pogarszać	5	32	7	14
- nie zmieni się	29	43	46	21
Trudno powiedzieć	9	10	15	40
♦ stan finansów publicznych w Polsce				
- poprawi się	22	5	10	6
- pogorszy się	10	37	20	21
- nie poprawi się, ani nie pogorszy	52	45	46	26
Trudno powiedzieć	15	13	24	47
♦ afer gospodarczych				
- będzie więcej niż dotychczas	12	31	26	18
- będzie mniej niż dotychczas	54	17	25	27
- będzie mniej więcej tyle samo, ile dotychczas	22	48	34	23
Trudno powiedzieć	12	4	15	32
♦ bezrobocie				
- będzie wzrastać	14	31	24	19
- będzie się zmniejszać	44	14	23	15
- nie będzie się zmieniać	29	49	39	29
Trudno powiedzieć	13	6	13	37
♦ sytuacja w służbie zdrowia				
- poprawi się	35	9	15	13
- pogorszy się	14	35	26	28
- nie zmieni się	39	49	47	33
Trudno powiedzieć	12	7	12	26
♦ stosunki Polski z Niemcami				
- poprawią się	45	21	31	27
- pogorszą się	5	24	7	10
- nie zmienią się	37	44	39	24
Trudno powiedzieć	13	11	23	39

Tabela 1 (cd.)

◆ liczba ludzi biednych w Polsce				
- zmniejszy się	18	5	12	7
- zwiększy się	35	59	49	47
- nie zmieni się	40	32	30	20
Trudno powiedzieć	8	4	9	26
◆ stosunki Polski z Rosją				
- poprawią się	20	4	11	11
- pogorszą się	34	62	36	33
- nie zmienią się	32	20	31	14
Trudno powiedzieć	15	14	22	41
◆ pozycja Polski w Unii Europejskiej				
- poprawi się	31	12	25	15
- pogorszy się	12	31	10	11
- nie zmieni się	42	46	46	29
Trudno powiedzieć	15	11	19	45
◆ bezpieczeństwo obywateli				
- zwiększy się	51	31	30	30
- zmniejszy się	11	14	10	12
- nie zmieni się	30	55	49	29
Trudno powiedzieć	9	0	11	29
◆ mieszkań w Polsce				
- będzie się budować więcej niż dotychczas	27	15	17	14
- będzie się budować mniej niż dotychczas	11	21	15	18
- będzie się budować tyle samo co dotychczas	50	56	54	35
Trudno powiedzieć	12	8	14	33
◆ rola Kościoła w państwie				
- będzie wzrastać	28	54	29	31
- będzie zmniejszać się	13	5	11	5
- nie zmieni się	53	35	48	33
Trudno powiedzieć	6	6	12	30
◆ dzieci w Polsce będzie się rodzić:				
- więcej	16	16	12	11
- mniej	32	41	45	41
- mniej więcej tyle samo co dotychczas	43	41	32	26
Trudno powiedzieć	9	2	11	22
◆ prywatyzacja będzie przebiegać				
- szybciej niż dotychczas	9	11	11	15
- wolniej niż dotychczas	22	27	12	16
- w tym samym tempie	50	49	57	26
Trudno powiedzieć	19	13	20	43

Ogólnie rzecz biorąc Polacy z dystansem podchodzą do obietnic składanych przez rządzących i zapowiedzi poprawy w różnych sferach życia. W opinii większości badanych (61%) rządowi uda się spełnić tylko niektóre obietnice.

Przekonanie to dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, zarówno wśród zwolenników, jak i przeciwników rządu. Zwolennicy gabinetu Kazimierza Marcinkiewicza częściej dostrzegają szansę na realizację większości zapowiedzi, jednak na ogół spodziewają się urzeczywistnienia jedynie niektórych z nich. Duża część przeciwników rządu w ogóle nie wierzy w spełnienie składanych obietnic, jednak większość z nich liczy na realizację przynajmniej niektórych zapowiedzi.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, rządowi uda się spełnić obietnice i zapowiedzi poprawy w różnych dziedzinach życia?	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Rządowi uda się spełnić wszystkie obietnice	3	0	0	1
Rządowi uda się spełnić większość obietnic	24	4	6	1
Rządowi uda się spełnić tylko niektóre obietnice	62	55	65	55
Rządowi nie uda się spełnić żadnych lub prawie żadnych obietnic	6	38	19	17
Trudno powiedzieć	5	3	10	25

Każdy kolejny rząd rozbudza na nowo - w dużej mierze wciąż takie same od lat - społeczne nadzieje i oczekiwania. Tak jest i tym razem: Polacy oczekują od rządu przede wszystkim zmniejszenia bezrobocia, poprawy sytuacji gospodarczej oraz wzrostu dobrobytu. Mimo większych nadziei na poprawę sytuacji w różnych sferach życia Polacy pozostają realistami i z dystansem podchodzą do obietnic składanych przez rząd. Dzieje się tak być może z powodu wcześniejszych rozczarowań i niespełnionych do końca oczekiwań związanych z kolejnymi gabinetami, ale także z powodu świadomości ograniczeń, jakim podlega rząd w swojej działalności. A zatem chociaż duża część społeczeństwa skłonna jest wierzyć w polepszenie sytuacji gospodarczej i ogólną poprawę warunków życia, wyraźnie mniej osób wierzy w istotny spadek liczby bezrobotnych, a jeszcze mniej - w zmniejszenie zakresu ubóstwa w Polsce.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **sytuacja gospodarcza będzie się:**

(%)

	poprawiać	pogarszać	nie zmienia się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	10	35	15	1017
Płeć					
Mężczyźni	45	8	38	8	486
Kobiety	35	12	33	21	531
Wiek					
18-24 lat	48	12	32	8	158
25-34	38	9	38	15	190
35-44	32	13	40	15	173
45-54	41	12	33	14	219
55-64	44	6	35	14	118
65 lat i więcej	38	6	33	23	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	38	8	34	20	372
Miasto do 20 tys.	47	5	32	15	130
20-100 tys.	41	13	35	11	199
101-500 tys.	42	9	38	11	193
501 tys. i więcej mieszk.	32	20	38	10	122
Wykształcenie					
Podstawowe	43	8	28	21	284
Zasadnicze zawodowe	41	8	37	14	265
Średnie	38	12	38	12	355
Wyższe	36	15	39	10	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	31	20	38	11	67
Prac. umysł. niż. szczebla	43	12	35	10	107
Pracownicy fiz.- umysł.	41	12	35	12	76
Robotnicy wykwalifikowani	44	8	33	14	76
Robotnicy niewykwalifik.	33	9	48	10	44
Rolnicy	43	12	40	5	54
Pracujący na własny rach.	49	2	32	17	36
Bierni zawodowo					
Renciści	35	7	37	21	98
Emeryci	42	7	33	18	200
Uczniowie i studenci	51	13	29	7	88
Bezrobotni	31	9	40	19	119
Gospodynie domowe i inni	33	11	28	28	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	38	12	40	9	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	42	12	36	10	81
sekt. pryw. poza rolnict.	43	10	35	12	176
prywatnym gosp. rolnym	39	13	40	9	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	42	12	33	14	150
301-500	36	10	41	13	162
501-900	41	9	40	9	216
901-1200	46	11	37	6	74
Powyżej 1200 zł	32	16	43	8	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	34	13	37	16	288
Średnie	41	8	34	17	446
Dobre	45	11	35	10	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	52	9	17	21	77
Raz w tygodniu	44	7	33	15	500
1-2 razy w miesiącu	35	10	45	10	152
Kilka razy w roku	35	16	34	14	197
W ogóle nie uczestniczy	24	13	50	13	91
Poglądy polityczne					
Lewica	31	14	44	10	139
Centrum	35	11	44	11	330
Prawica	56	8	29	7	306
Trudno powiedzieć	31	9	27	32	241

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **warunki życia w Polsce będą się:**

(%)

	poprawiać	pogarszać	nie zmienia się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	7	35	18	1018
Płeć					
Mężczyźni	45	9	35	12	486
Kobiety	35	6	36	23	532
Wiek					
18-24 lat	38	9	39	14	158
25-34	36	9	41	14	190
35-44	33	7	41	20	173
45-54	42	8	33	17	219
55-64	49	4	29	18	118
65 lat i więcej	42	6	28	25	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	42	5	30	23	372
Miasto do 20 tys.	41	5	36	17	130
20-100 tys.	41	9	38	13	199
101-500 tys.	39	8	37	16	194
501 tys. i więcej mieszk.	28	14	43	14	122
Wykształcenie					
Podstawowe	45	5	27	22	285
Zasadnicze zawodowe	38	8	36	18	265
Średnie	39	8	38	15	355
Wyższe	29	10	47	15	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	29	12	49	10	67
Prac.umysł.niż.szczebła	34	9	38	18	107
Pracownicy fiz.- umysł.	35	4	35	26	76
Robotnicy wykwalifikowani	44	12	29	15	76
Robotnicy niewykwalifik.	32	16	36	16	44
Rolnicy	48	7	37	8	54
Pracujący na własny rach.	36	4	42	18	36
Bierni zawodowo					
Renciści	50	1	28	21	98
Emeryci	46	6	27	22	201
Uczniowie i studenci	41	10	40	9	88
Bezrobotni	30	8	44	18	119
Gospodynie domowe i inni	40	5	34	21	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	32	7	43	19	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	39	13	34	15	81
sekt. pryw. poza rolnict.	40	9	35	16	176
prywatnym gosp. rolnym	43	9	38	10	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	51	6	30	14	150
301-500	40	7	34	19	162
501-900	45	6	35	14	216
901-1200	41	8	36	15	74
Powyżej 1200 zł	23	18	51	8	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	37	10	38	15	288
Średnie	37	7	33	22	446
Dobre	46	5	36	13	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	58	2	15	25	77
Raz w tygodniu	43	6	32	18	500
1-2 razy w miesiącu	36	12	38	14	152
Kilka razy w roku	32	7	42	20	198
W ogóle nie uczestniczy	24	13	52	11	91
Poglądy polityczne					
Lewica	30	10	46	14	139
Centrum	33	9	46	13	330
Prawica	58	5	27	11	306
Trudno powiedzieć	30	7	27	36	242

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **bezrobocie będzie**:

(%)

	wzrastać	zmniejszać się	nie będzie się zmieniać	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	30	35	15	1017
Płeć					
Mężczyźni	20	35	35	9	486
Kobiety	20	26	34	20	531
Wiek					
18-24 lat	21	38	29	12	158
25-34	19	29	36	16	190
35-44	24	26	40	11	173
45-54	20	32	37	11	219
55-64	19	32	32	17	118
65 lat i więcej	17	26	32	25	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	29	34	18	372
Miasto do 20 tys.	17	32	35	17	130
20-100 tys.	24	32	33	11	199
101-500 tys.	16	35	38	11	193
501 tys. i więcej mieszk.	30	24	33	14	122
Wykształcenie					
Podstawowe	24	26	29	21	284
Zasadnicze zawodowe	24	30	33	13	265
Średnie	17	32	37	13	355
Wyższe	10	34	44	12	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	16	28	50	6	67
Prac.umysł.niż.szczebła	23	36	27	14	107
Pracownicy fiz.- umysł.	21	25	38	16	76
Robotnicy wykwalifikowani	17	40	33	10	76
Robotnicy niewykwalifik.	33	28	28	12	44
Rolnicy	28	23	38	11	54
Pracujący na własny rach.	17	27	42	14	36
Bierni zawodowo					
Renciści	16	29	30	25	98
Emeryci	17	30	34	19	200
Uczniowie i studenci	18	38	30	14	88
Bezrobotni	25	27	37	11	119
Gospodynie domowe i inni	21	25	38	15	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	21	30	38	12	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	28	33	29	10	81
sekt. pryw. poza rolnict.	19	34	35	12	176
prywatnym gosp. rolnym	25	23	38	14	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	27	33	31	10	150
301-500	21	27	36	17	162
501-900	23	30	33	14	216
901-1200	16	27	43	13	74
Powyżej 1200 zł	23	32	40	5	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	25	25	36	14	288
Średnie	16	32	36	16	446
Dobre	22	33	31	14	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	36	25	27	77
Raz w tygodniu	17	31	36	16	500
1-2 razy w miesiącu	20	32	39	10	152
Kilka razy w roku	21	30	36	13	197
W ogóle nie uczestniczy	44	21	26	9	91
Poglądy polityczne					
Lewica	28	21	40	11	139
Centrum	21	30	40	9	330
Prawica	14	42	33	11	306
Trudno powiedzieć	21	22	26	31	241

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **afer gospodarczych będzie**:

(%)

	mniej	więcej	tyle samo	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	37	29	14	1017
Płeć					
Mężczyźni	19	41	29	11	486
Kobiety	20	33	30	18	531
Wiek					
18-24 lat	30	23	37	9	158
25-34	21	34	30	14	190
35-44	23	40	28	9	173
45-54	19	40	28	12	219
55-64	10	48	28	14	118
65 lat i więcej	10	38	23	29	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	39	23	20	372
Miasto do 20 tys.	17	36	27	19	130
20-100 tys.	21	34	36	9	199
101-500 tys.	24	32	35	9	193
501 tys. i więcej mieszk.	19	42	29	9	122
Wykształcenie					
Podstawowe	19	29	27	25	284
Zasadnicze zawodowe	19	40	30	11	265
Średnie	20	40	28	12	355
Wyższe	18	42	35	4	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	20	33	35	12	67
Prac.umysł.niż.szczebła	23	48	22	7	107
Pracownicy fiz.- umysł.	38	18	36	8	76
Robotnicy wykwalifikowani	20	41	23	16	76
Robotnicy niewykwalifik.	28	27	36	9	44
Rolnicy	18	51	27	4	54
Pracujący na własny rach.	19	34	30	18	36
Bierni zawodowo					
Renciści	12	40	26	22	98
Emeryci	10	42	25	23	200
Uczniowie i studenci	22	30	39	9	88
Bezrobotni	23	33	33	11	119
Gospodynie domowe i inni	15	34	29	22	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	26	40	25	9	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	25	42	24	9	81
sekt. pryw. poza rolnict.	25	31	32	12	176
prywatnym gosp. rolnym	18	47	27	8	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	24	33	32	12	150
301-500	23	35	27	14	162
501-900	18	44	25	12	216
901-1200	14	46	33	7	74
Powyżej 1200 zł	25	30	37	8	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	21	33	31	15	288
Średnie	14	41	29	16	446
Dobre	26	35	28	11	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	46	22	19	77
Raz w tygodniu	18	42	26	14	500
1-2 razy w miesiącu	20	36	30	14	152
Kilka razy w roku	21	32	33	14	197
W ogóle nie uczestniczy	28	14	42	15	91
Poglądy polityczne					
Lewica	21	32	38	8	139
Centrum	22	34	35	9	330
Prawica	17	49	25	8	306
Trudno powiedzieć	19	27	21	33	241

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **bezpieczeństwo obywateli**:

(%)

	zwiększy się	zmniejszy się	nie zmieni się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	11	39	11	1017
Płeć					
Mężczyźni	42	10	41	7	486
Kobiety	36	12	37	14	531
Wiek					
18-24 lat	34	12	47	7	158
25-34	37	8	45	10	190
35-44	40	13	38	9	173
45-54	42	11	38	8	219
55-64	51	11	28	11	118
65 lat i więcej	33	12	35	20	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	40	11	34	15	372
Miasto do 20 tys.	39	9	39	13	130
20-100 tys.	41	13	39	7	199
101-500 tys.	35	9	49	7	193
501 tys. i więcej mieszk.	39	14	41	7	122
Wykształcenie					
Podstawowe	36	13	33	17	284
Zasadnicze zawodowe	38	11	42	10	265
Średnie	41	10	41	8	355
Wyższe	43	9	43	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	10	50	4	67
Prac.umysł.niż.szczebła	38	14	38	10	107
Pracownicy fiz.- umysł.	34	9	50	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	48	11	34	7	76
Robotnicy niewykwalifik.	33	5	50	12	44
Rolnicy	39	13	41	7	54
Pracujący na własny rach.	40	14	36	10	36
Bierni zawodowo					
Renciści	41	9	33	18	98
Emeryci	39	13	32	16	200
Uczniowie i studenci	35	10	48	7	88
Bezrobotni	40	12	40	8	119
Gospodynie domowe i inni	45	11	34	11	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	40	12	41	7	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	43	9	43	4	81
sekt. pryw. poza rolnict.	36	10	44	10	176
prywatnym gosp. rolnym	41	12	38	9	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	38	11	41	10	150
301-500	35	15	38	12	162
501-900	44	11	37	8	216
901-1200	43	10	43	4	74
Powyżej 1200 zł	28	16	53	4	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	38	14	38	11	288
Średnie	37	9	41	13	446
Dobre	44	11	38	7	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	45	10	27	18	77
Raz w tygodniu	42	10	37	11	500
1-2 razy w miesiącu	43	12	37	8	152
Kilka razy w roku	31	13	47	9	197
W ogóle nie uczestniczy	28	13	49	10	91
Poglądy polityczne					
Lewica	40	8	48	4	139
Centrum	37	11	45	7	330
Prawica	46	10	36	8	306
Trudno powiedzieć	33	13	31	23	241

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **liczba ludzi biednych w Polsce:**

(%)

	zmniejszy się	zwiększy się	nie zmieni się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	44	34	10	1017
Płeć					
Mężczyźni	14	42	37	7	486
Kobiety	12	46	30	12	531
Wiek					
18-24 lat	14	39	38	9	158
25-34	9	45	35	11	190
35-44	12	53	30	5	173
45-54	11	42	36	11	219
55-64	19	51	24	7	118
65 lat i więcej	15	33	37	15	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	38	36	13	372
Miasto do 20 tys.	12	44	37	7	130
20-100 tys.	15	49	27	9	199
101-500 tys.	13	44	37	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	10	54	28	8	122
Wykształcenie					
Podstawowe	13	41	33	13	284
Zasadnicze zawodowe	14	47	30	10	265
Średnie	12	45	34	9	355
Wyższe	11	41	43	6	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	48	34	7	67
Prac.umysł.niż.szczebła	11	51	29	9	107
Pracownicy fiz.- umysł.	10	48	33	9	76
Robotnicy wykwalifikowani	9	48	40	3	76
Robotnicy niewykwalifik.	2	45	38	14	44
Rolnicy	12	47	34	6	54
Pracujący na własny rach.	11	33	49	7	36
Bierni zawodowo					
Renciści	10	43	30	18	98
Emeryci	22	37	31	11	200
Uczniowie i studenci	16	33	43	7	88
Bezrobotni	7	51	32	10	119
Gospodynie domowe i inni	16	45	27	11	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	48	31	8	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	3	46	42	9	81
sekt. pryw. poza rolnict.	11	48	35	6	176
prywatnym gosp. rolnym	13	41	38	7	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	15	51	29	5	150
301-500	8	50	32	10	162
501-900	15	47	31	8	216
901-1200	16	44	38	1	74
Powyżej 1200 zł	4	39	49	8	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	53	28	6	288
Średnie	13	40	34	13	446
Dobre	13	41	39	7	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	30	28	16	77
Raz w tygodniu	13	39	37	10	500
1-2 razy w miesiącu	10	46	37	7	152
Kilka razy w roku	9	52	29	9	197
W ogóle nie uczestniczy	11	57	25	7	91
Poglądy polityczne					
Lewica	7	53	34	6	139
Centrum	10	48	36	6	330
Prawica	19	37	39	6	306
Trudno powiedzieć	12	42	25	21	241

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **rola Kościoła w państwie będzie:**

(%)

	wzrastać	zmniejszać się	nie zmieni się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	10	47	11	1017
Płeć					
Mężczyźni	34	12	48	6	486
Kobiety	30	9	46	15	531
Wiek					
18-24 lat	36	16	40	8	158
25-34	31	11	47	12	190
35-44	34	11	49	7	173
45-54	31	10	48	11	219
55-64	31	8	51	10	118
65 lat i więcej	29	6	48	17	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	12	46	15	372
Miasto do 20 tys.	30	8	49	12	130
20-100 tys.	35	12	44	9	199
101-500 tys.	30	6	58	6	193
501 tys. i więcej mieszk.	45	14	34	7	122
Wykształcenie					
Podstawowe	28	9	43	20	284
Zasadnicze zawodowe	26	14	53	7	265
Średnie	35	10	48	8	355
Wyższe	45	10	40	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	11	34	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	44	6	47	3	107
Pracownicy fiz.- umysł.	28	8	55	10	76
Robotnicy wykwalifikowani	23	18	56	3	76
Robotnicy niewykwalifik.	25	25	37	12	44
Rolnicy	25	8	48	18	54
Pracujący na własny rach.	40	4	53	3	36
Bierni zawodowo					
Renciści	28	9	45	18	98
Emeryci	29	8	49	15	200
Uczniowie i studenci	35	19	40	6	88
Bezrobotni	29	10	48	14	119
Gospodynie domowe i inni	28	5	50	16	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	36	10	51	3	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	40	9	45	6	81
sekt. pryw. poza rolnict.	33	14	47	7	176
prywatnym gosp. rolnym	24	7	49	19	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	32	11	43	14	150
301-500	33	13	45	9	162
501-900	32	10	50	8	216
901-1200	32	10	57	1	74
Powyżej 1200 zł	63	3	29	5	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	30	12	46	13	288
Średnie	28	9	50	13	446
Dobre	40	11	43	5	282
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	35	10	46	9	77
Raz w tygodniu	29	8	52	12	500
1-2 razy w miesiącu	35	10	49	7	152
Kilka razy w roku	31	15	42	11	197
W ogóle nie uczestniczy	44	13	30	13	91
Poglądy polityczne					
Lewica	43	8	42	7	139
Centrum	34	9	51	7	330
Prawica	32	13	50	5	306
Trudno powiedzieć	22	11	41	26	241

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **stosunki Polski z Niemcami**:

(%)

	poprawia się	pogorsza się	nie zmienia się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	8	37	19	1018
Płeć					
Mężczyźni	44	9	37	11	486
Kobiety	28	8	37	27	532
Wiek					
18-24 lat	34	15	37	15	158
25-34	34	8	37	20	190
35-44	33	11	38	18	173
45-54	38	5	40	16	219
55-64	38	7	30	24	118
65 lat i więcej	34	4	36	26	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	32	7	37	24	372
Miasto do 20 tys.	38	6	35	20	130
20-100 tys.	37	10	32	21	199
101-500 tys.	38	9	41	12	194
501 tys. i więcej mieszk.	36	12	39	13	122
Wykształcenie					
Podstawowe	31	7	34	28	285
Zasadnicze zawodowe	38	6	39	18	265
Średnie	37	10	38	16	355
Wyższe	36	14	36	13	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	33	18	34	15	67
Prac. umysł. niż. szczebla	29	14	38	19	107
Pracownicy fiz.- umysł.	29	7	51	12	76
Robotnicy wykwalifikowani	49	8	34	10	76
Robotnicy niewykwalifik.	27	11	31	31	44
Rolnicy	23	7	58	12	54
Pracujący na własny rach.	36	4	36	23	36
Bierni zawodowo					
Renciści	38	5	29	28	98
Emeryci	38	6	32	24	201
Uczniowie i studenci	38	15	37	11	88
Bezrobotni	43	4	36	17	119
Gospodynie domowe i inni	23	5	42	30	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	31	13	38	17	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	35	17	37	11	81
sekt. pryw. poza rolnict.	37	6	40	17	176
prywatnym gosp. rolnym	21	8	56	15	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	35	6	42	17	150
301-500	34	9	34	23	162
501-900	37	8	39	16	216
901-1200	35	9	40	15	74
Powyżej 1200 zł	36	17	42	6	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	37	9	33	21	288
Średnie	33	7	38	22	446
Dobre	37	10	38	14	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	39	6	28	27	77
Raz w tygodniu	37	5	38	20	500
1-2 razy w miesiącu	28	14	36	21	152
Kilka razy w roku	36	13	38	14	198
W ogóle nie uczestniczy	32	10	38	21	91
Poglądy polityczne					
Lewica	36	7	39	18	139
Centrum	32	9	46	13	330
Prawica	46	7	34	13	306
Trudno powiedzieć	25	9	28	38	242

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, jeżeli w Polsce przez najbliższy okres będzie sprawować władzę rząd Kazimierza Marcinkiewicza, to **stosunki Polski z Rosją**:

(%)

	poprawia się	pogorsza się	nie zmienia się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	38	28	20	1018
Płeć					
Mężczyźni	17	42	31	11	486
Kobiety	11	35	26	29	532
Wiek					
18-24 lat	6	47	29	17	158
25-34	10	39	32	19	190
35-44	14	46	24	17	173
45-54	18	37	27	18	219
55-64	16	34	29	20	118
65 lat i więcej	18	24	28	30	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	33	27	26	372
Miasto do 20 tys.	12	36	31	21	130
20-100 tys.	14	43	23	20	199
101-500 tys.	14	36	35	14	194
501 tys. i więcej mieszk.	13	51	25	11	122
Wykształcenie					
Podstawowe	13	29	30	28	285
Zasadnicze zawodowe	16	35	29	21	265
Średnie	15	44	26	16	355
Wyższe	9	52	29	10	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	15	46	25	13	67
Prac. umysł. niż. szczebla	15	45	29	11	107
Pracownicy fiz.- umysł.	7	46	29	18	76
Robotnicy wykwalifikowani	19	45	23	12	76
Robotnicy niewykwalifik.	9	36	43	13	44
Rolnicy	20	34	31	15	54
Pracujący na własny rach.	17	50	18	14	36
Bierni zawodowo					
Renciści	19	29	23	29	98
Emeryci	18	28	28	27	201
Uczniowie i studenci	6	50	28	16	88
Bezrobotni	12	34	34	21	119
Gospodynie domowe i inni	3	35	24	38	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	15	44	26	15	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	56	26	6	81
sekt. pryw. poza rolnict.	16	41	30	13	176
prywatnym gosp. rolnym	18	33	34	16	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	16	45	25	15	150
301-500	13	35	30	22	162
501-900	15	40	29	16	216
901-1200	19	42	29	10	74
Powyżej 1200 zł	17	47	26	10	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	40	27	21	288
Średnie	17	33	28	22	446
Dobre	11	45	29	15	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	27	21	33	77
Raz w tygodniu	16	34	30	20	500
1-2 razy w miesiącu	11	44	31	15	152
Kilka razy w roku	11	44	25	20	198
W ogóle nie uczestniczy	8	48	24	20	91
Poglądy polityczne					
Lewica	11	43	31	16	139
Centrum	16	43	29	12	330
Prawica	15	40	31	14	306
Trudno powiedzieć	11	26	21	42	242

Tabela 10. Czy, Pana(i) zdaniem, rządowi uda się spełnić obietnice i zapowiedzi poprawy w różnych dziedzinach życia? 1 - Rządowi uda się spełnić wszystkie obietnice; 2 - Rządowi uda się spełnić większość obietnic; 3 - Rządowi uda się spełnić tylko niektóre obietnice; 4 - Rządowi nie uda się spełnić żadnych lub prawie żadnych obietnic

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	13	61	16	8	1017
Płeć						
Mężczyźni	2	15	60	17	6	486
Kobiety	1	11	62	14	12	532
Wiek						
18-24 lat	2	13	66	16	3	158
25-34	1	8	65	18	8	190
35-44	1	12	65	14	9	173
45-54	1	13	61	18	7	219
55-64	4	17	58	12	8	118
65 lat i więcej	1	17	50	13	18	160
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	13	60	11	15	372
Miasto do 20 tys.	1	13	64	13	8	130
20-100 tys.	1	13	67	14	6	199
101-500 tys.	4	12	61	19	4	194
501 tys.i więcej mieszk.	0	13	53	31	2	122
Wykształcenie						
Podstawowe	2	14	51	15	17	285
Zasadnicze zawodowe	2	15	63	12	9	264
Średnie	1	11	67	16	5	355
Wyższe	1	10	64	23	2	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	10	63	25	0	67
Prac.umysł.niż.szczebła	1	9	69	16	6	107
Pracownicy fiz.- umysł.	1	11	69	15	4	76
Robotnicy wykwalifikowani	1	21	54	15	9	76
Robotnicy niewykwalifik.	0	11	60	20	9	44
Rolnicy	2	9	75	12	2	54
Pracujący na własny rach.	0	11	63	20	6	36
Bierni zawodowo						
Renciści	3	13	56	9	19	98
Emeryci	1	16	57	12	13	201
Uczniowie i studenci	3	18	60	16	2	88
Bezrobotni	1	5	62	21	11	119
Gospodynie domowe i inni	2	20	51	15	12	52
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	1	13	65	16	5	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	2	14	64	20	0	81
sekt. pryw. poza rolnict.	1	12	63	17	8	176
prywatnym gosp. rolnym	1	10	72	14	2	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	3	10	64	14	9	149
301-500	2	10	59	17	13	162
501-900	1	14	68	12	5	216
901-1200	0	19	60	18	2	74
Powyżej 1200 zł	0	11	53	31	4	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	2	9	57	21	11	287
Średnie	2	14	63	11	10	446
Dobre	1	16	63	16	4	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	18	60	5	12	77
Raz w tygodniu	2	17	62	11	9	500
1-2 razy w miesiącu	1	12	63	18	6	152
Kilka razy w roku	0	6	62	21	10	197
W ogóle nie uczestniczy	0	4	52	34	10	91
Poglądy polityczne						
Lewica	1	4	69	23	2	139
Centrum	1	10	68	16	6	330
Prawica	2	23	58	11	6	306
Trudno powiedzieć	2	9	51	17	21	242